

VÄSTRA INITIATIVET
LANDSBYGD OCH STAD SKA LEVA

Landstingspolitiskt program 2014 -2018

”Med patienten i fokus”

Västra Initiativet är ett parti som sedan 2010 vill samverka över partigränser för att utveckla hälso- och sjukvården och kollektivtrafiken i Västernorrlands.

Vi sätter fokus på patienten för att få den bästa möjliga landstingsvården i Sverige genom:

- Närvård
- Primärvård
- Akutvård med tre akutsjukhus
- Tjocktarms- och bröstcancervård i Sollefteå

Landstingets största ansvarsområde är hälso- och sjukvården. Den måste fungera nu och även framgent för att innevånarna i Västernorrland ska kunna bo och verka i vår del av Sverige. Därav vårt namn Västra Initiativet, som vill arbeta för Västernorrlands utveckling.

De problem som finns idag inom primärvården och som behöver åtgärdas är:

- långa väntetider.
- kontakt med vårdinstans.
- rätten till vård

Den svensk hälso- och sjukvården är i ständig utveckling. Det leder till förutsättningar för nya behandlingsformer, hjälpmedel och läkemedel, som i sin tur ger förbättrade resultat. Detta kommer att ställa krav på förändringar över hur vården utförs och organiseras.

”Patienten i fokus” är en viktig ledstjärna. Därför måste tillgängligheten även tillgodoses! Direktkontakt med vården är viktig ur patientperspektivet.

FRAMTID

Med ekonomiskt svaga år i backspegeln vill Västra Initiativet visa, att det är möjligt inom de ekonomiska ramar som landstinget Västernorrland har, att förbättra vården utan att höja skatten.

Västra Initiativet sätter fokus på tre frågor.

Förbättrad tillgänglighet, med patienten i fokus.

Förbättrad akutsjukvård med ambulanser på fler platser i länet.

Förbättrad primärvård och mer resurser till hälsocentralerna.

För Västra Initiativet är dessa tre de stora utmaningarna under de kommande fyra åren.

FÖRBÄTTRAD OCH MER TILLGÄNGLIG HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Hälso- och sjukvården ska vara *tillgänglig när människor behöver den*. Tidsbokningarna förbättras och även vissa dagar ha längre öppet tider, främst inom primärvården.

Vårdgaranti: Vård ska ges i god tid. Krav på vårdgarantin ska successivt förbättra denna. Vårdgarantienheten ska ha fokus på att patienterna ska få vård i tid, i första hand inom det egna länet, i andra hand regionsjukhuset Umeå och slutligen i övriga Sverige.

Ersättningssystemen, det vill säga hur landstinget betalar för utförd vård, ska följas upp och utvärderas så att ingen överdebitering görs i onödan. Detta har förekommit och ska förhindras.

Vårdsökande som vill, ska kunna använda moderna IT-lösningar i sina kontakter med vården. Även kontakten mellan sjukhus och primärvård kan vidareutvecklas. Där spelar Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) en stor roll för att få till stånd ett fungerande datasystem för informationsutbyte så att olika instanser inom sjukvården kan kommunicera med varandra.

Vårdguider ska införas för de med omfattande vårdbehov. Vårdguider ska ha till uppgift att tillsammans med den enskilde se till att olika huvudmäns insatser planeras, samordnas och genomförs.

Rätt vårdnivå ska erbjudas vårdsökande. Målet är att utveckla primärvården så att den kan ta hand om patienternas vårdbehov i högre utsträckning än idag. Det ställer bland annat krav på bemanning på fasta tjänster och förbättrad tillgänglighet.

Rutiner för *direktinläggning* av patienter, med stora och kända vårdbehov, ska finnas på Sollefteå, Örnsköldsvik och Sundsvall sjukhus. Detta förbättrar omhändertagandet och i förlängningen avlastar det även akutmottagningarna.

Under ett antal år avvecklades i vårt län ett antal vårdcentraler, numera kallad hälsocentraler, Därför ska detta lämpligen ses över och några öppnas igen.

Västernorrlands Landsting bör se över möjligheten med hemläkare. Ett avtal upprättas och hembesöken kan börja gälla i Västernorrland. Detta kan ske under förutsättning att man får bukt med stafettsjukvården (alla typer av sjukvårdspersonal) som omvandlas till fasta tjänster.

Framtiden: ökad tillgänglighet, när man kan använda olika sätt att få kontakt med vården. Information via internet och möjligheter att kommunicera via e-post är i dag en självklarhet på många andra områden i samhället och ska utvecklas. Att kunna boka tid eller få svar på frågor via webben är något som ska vara en självklarhet.

Lagstiftningen ställer också *större krav* på landstingen, eftersom vårdgarantin nu är lagstadgad och införd i hälso- och sjukvårdslagen. Alla som behöver ska få en bedömning av specialistvård inom 90 dagar och att en beslutad vårdinsats ska påbörjas inom 180 dagar. Det följs inte i dag och därför bör man prioritera, så att det kommer att fungera under de kommande fyra åren. *På Sollefteå sjukhus inom vissa områden, slår man det med råge.*

Västernorrlands Landstinget ska anlita dem som bäst kan leverera den hälso- och sjukvård som länsinvånarna behöver, även om det betyder att patienten får vård utanför länets eller landets gränser. Det är patientens behov av vård som ska stå i centrum. ”Patienten i fokus”

AKUTSJUKVÅRD

Närakuten i Sollefteå, Örnsköldsvik och Sundsvalls sjukhus ska fortsätta att utvecklas nu och framgent. Med ”Patienten i fokus” placeras nya ambulanser i Junsele och Härnösand. Tid och avstånd, är väsentliga faktorer när det gäller att rädda liv.

Omhändertagandet och bemötandet på länets akutmottagningar behöver förbättras.

Svensk akutsjukvård utvecklas i snabb takt. Denna utveckling förbättrar radikalt det akuta omhändertagandet av svårt sjuka och skadade personer. Ambulanssjukvården inom Västernorrlands landsting är avancerad, när det gäller kvalitet och i vissa fall tillgänglighet. Det finns dock behov av ständig utveckling.

Helikopter kommer att installeras, när ekonomin är i balans, för att möjliggöra ännu snabbare och livsavgörande insatser på minimal tid. En central geografisk placering av en sådan i länet blir förslagsvis i Sollefteå.

Många söker till akutmottagningar på grund av att den övriga hälso- och sjukvården inte svarar upp mot behoven. Flera av dem som uppsöker akuten är äldre och det är inte acceptabelt, att många tvingas vänta på behandling. Väntetiderna på akuten kan vara långa, därför att i många fall patientflödena inom sjukhuset inte fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Vård på rätt nivå. Patienten i Fokus ska inte tvingas att söka till akutmottagning om det inte är medicinskt motiverat. Det gör att framförallt *primärvården måste kunna ta ett större ansvar* för patienternas vårdbehov. Tillgången till primärvård måste nu förbättras.

En förstärkning av primärvården innebär att resurser måste omfördelas inom hälso- och sjukvården så att primärvården kan utöka sitt ansvarsområde.

Sjukvårdsrådgivningen spelar en nyckelroll för att patienter behandlas på rätt vårdnivå. Sjukvårdsrådgivningen vägleder vårdsökande till primärvård eller akutmottagning. Detta under förutsättning att kompetenser inom primärvården finns och används. OBS: Endast en tredjedel av dem som besöker en vårdcentral behöver i första hand träffa en läkare.

Direktinläggning av vissa patientgrupper ska kunna förekomma. Personer med återkommande vårdbehov som är kända inom vården, ska direktinläggas utan att behöva passera akutmottagningar. Detta har provats på andra landstingssjukhus. Det höjer kvaliteten i omhändertagandet för framförallt äldre.

UTVECKLING AV NÄRVÅRD

Närvårdscentra ska utvecklas i länet. Närvården ska utgå från lokala behov och förutsättningar. Närvård betyder att så stor del som möjligt av en vårdsökandes behov ska tillfredsställas nära hemorten. Närvården innebär i första hand en utveckling och förstärkning av primärvårdens möjligheter att ta hand om sina patienters vardagliga vårdbehov. Detta sker bäst genom:

- att fler specialistkompetenser ska tillföras primärvården när resurser finns.
- att primärvården ska stärkas så att den tar ett ökat ansvar för invånarnas behov.
- att tekniska lösningar bör införas för att kunna utföra diagnostisering, undersökning och behandling på fler ställen i länet.

Primärvården behöver förbättra kompetensen inom området psykisk ohälsa.

Samtliga kompetenser inom primärvården ska utnyttjas bättre. Befolkningen som omfattas av Västernorrlands landsting ska kunna få merparten av sitt vårdbehov uppfyllt nära hemorten, om inte behovet kräver universitetssjukhusets resurser.

Närvården ska ansvara för förebyggande insatser, diagnostik, behandling och rehabilitering. En viktig uppgift för närvården är att förebygga sjukdomstillstånd och att samordna insatserna för dessa patienter.

Förbättrad samverkan mellan landstingets hälso- och sjukvård och kommunernas ansvar för omsorg måste eftersträvas. Ungefär hälften av vården konsumeras av en mycket liten del av befolkningen. Ofta är det äldre och multisjuka. Samma personer är också i behov av omsorg

som kommunen ansvarar för. Dagens organisation fungerar inte bra utifrån patientperspektivet. Närvård innebär att landsting och kommuner samordnar sina resurser runt patienten eller omsorgstagaren. Det behövs en mer fördjupad samverkan mellan dessa två aktörer.

FÖREBYGGANDE HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Individens möjlighet och motivation att ta större ansvar för sin egen hälsa *ska främjas*.

Samverkan mellan olika aktörer på folkhälsoområdet behöver komma till stånd och stärkas.

Förebyggande hälsovård innebär rätt utformade åtgärder när det gäller att förbättra den enskildes hälsa. Förebyggandet ska bedrivas så att det stöder människor i det egna ansvarstagandet för sin hälsa samt ger tillgång till den kompetens som hälso- och sjukvården har.

Förebyggande hälsovård ska utvecklas för att få bättre resultat. Skola, företagshälsovård samt idrottsrörelsen är viktiga i det förebyggande arbetet. Andra utvecklingsområden finns inom rehabilitering, psykiatri och missbruksvård samt ökad samverkan mellan skolhälsovården och barnhälsovården.

KVALITET OCH PATIENTSÄKERHET

Ett sätt att förbättra kvalitet och patientsäkerhet är att lära av andra. Nationella kvalitetsindikatorer har på senare år utvecklats på en rad områden. Vi ska vara drivande i att utveckla kvalitetsindikatorer. Förekomsten av vårdskador ska omfattas av SKL:s ”Öppna jämförelser”.

Arbetet med ”Öppna jämförelser” ska utvecklas och då även inkludera vårdskador.

Ett synsätt som etablerats på senare år är att se hälso- och sjukvård i flöden och processer i det som kallas för ”Lean”. Lean är ingen engelsk förkortning utan en kulturförändring, en filosofi, en samling metoder som går ut på ett ständigt förbättringsarbete där patientens behov sätts i centrum. Målet med Lean är att få bort onödiga processer som bl.a. innebär väntetider för patienten. Genom att se verksamheten som en helhet förbättras arbetsmiljön för personalen och patientsäkerheten ökar.

Lean ska spridas som arbetssätt inom all landstingsdriven hälso- och sjukvård.

Hälso- och sjukvården som Västernorrlands landsting finansierar med skattemedel, ska vara säkra och av hög kvalitet. Genom att kartlägga vilka risker som finns och lära oss av avvikande händelser, kan vi förhindra att patienter skadas i landstingets verksamhet.

Landstingets kvalitets- och patientsäkerhetsarbete är fastställt av Socialstyrelsen i det som kallas ”God Vård”. Med kvalitet avser vi även ett respektfullt bemötande i enlighet med riktlinjerna för ”God Vård”. Landstinget ska besluta om en likabehandlingspolicy utifrån diskrimineringslagstiftningen.

UTBILDNING OCH UTVECKLING

Utbildning av sjuksköterskor ska förläggas på samtliga sjukhus i länet, och där möjlighet ges, även annan typ av distansutbildning i samarbete med universitet. En viktig del av vårdens utveckling handlar om läkemedelsfrågor. Med nya, många gånger dyra läkemedel kan sjukdomar botas och människor ges ett bättre liv. Läkemedel är ofta en viktig del av behandlingar.

FORSKNING

Landstinget Västernorrland ska främja och bedriva forskning för att nya kunskaper ger bättre och säkrare hälso- och sjukvård för patienterna.

Den kliniska forskningen är grunden i en fungerande hälso- och sjukvård. Målet är att hälso- och sjukvården ska utvecklas genom de nya kunskaperna och därigenom bidra till bättre hälsa, livskvalitet och minskade samhällskostnader.

Forskningen driver alltid utvecklingen framåt. Därför ska landstinget Västernorrland söka mer pengar för forskningsprojekt. Det är ett gemensamt ansvar för landsting och stat. Landstinget ska erbjuda en miljö där forskning och utveckling är en interagerad del i den kliniska verksamheten.

Det är viktigt att de fyra landstingen i Norrland, har ett fungerande samarbetar nu – och i framtiden.

JÄMSTÄLLD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Att vård ska ges på lika villkor är en självklarhet. Studier av jämställdhet i hälso- och sjukvården visar att kvinnor och män behandlas olika. Därför är det en viktig att landstinget bedriver ett aktivt jämställdhetsarbete inom samtliga ansvarsområden. Detta gäller såväl patienter, brukare som landstingets anställda.

Vård ska ges på lika villkor, och olikheter mellan män och kvinnor när det gäller diagnos och behandling ska beaktas. Ingen kvinna eller man ska få sämre vård på grund av sitt kön.

Västra Initiativet kan aldrig acceptera att kvinnor och män inte får likvärdig vård, inte heller ska den skilja mellan landsbygdsbo och stadsbo!

Resurser ska tillhandahållas för personal som vill starta projekt för att säkerställa att vård sker på lika villkor.

Anställda inom landstinget ska kontinuerligt utbildas i genusfrågor.

För att komma tillrätta med de skillnader som finns är det viktig att landstinget kontinuerligt arbetar med jämställdhet som en del i sitt kvalitetsarbete.

Jämställdhetsarbetet ska omfatta landstinget som arbetsgivare. Viktigt är att se till att löner och arbetsvillkor fördelas rättvist, och att landstinget bedriver en personalpolitik *som gör att familjeliv och arbetsliv kan kombineras.*

PSYKIATRI

Tillgängligheten inom psykiatrin i hela länet ska förbättras.

Fast anställd personal är ett måste. Stafettsjukvården är förödande inom området.

Att vårdgarantin för barn och ungdomar som behöver psykiatrisk vård fungerar, är av yttersta vikt!

Viktigt är också att under kommande mandatperiod förstärka primärvårdens förmåga att möta personer med psykiska problem. Det finns behov av att primärvården utbildas på detta område.

SUNDSVALL SJUKHUS

En utvecklingsstrategi för Sundsvall sjukhus önskas för de närmaste åtta åren.

Samarbetet behöver stärkas inom länet för att ge förutsättningar för Sollefteå och Örnsköldsviks sjukhus att fortsätta att utvecklas.

Våra tre fullvärdiga akutsjukhus är viktiga för hela länets näringsliv och tillväxt. Sjukhusen är tillsammans en viktig motor för tillväxten.

En utveckling av samarbetet med Umeå universitetssjukhus behövs för att stärka den högspecialiserade sjukvården i Västernorrland. Umeå har ett av Sveriges främsta universitetssjukhus. Här finns vård, specialiteter och här finns forskning i världsklass!

För att säkerställa regionsjukhusens framtida ställning och det bästa för dem, är att de fördes över till statlig ägo. Den högspecialiserade vården är en riksangelägenhet. Den medicinska forskningen och utbildningen av läkare och sköterskor är också, i första hand, ett statligt ansvar nu och i framtiden.

Helikopter ambulanser bör också överföras inom en snar framtid.

Landstingets ansvar är att förse länsinvånarna med vård. Det betyder att patienternas behov står i centrum. Med ökad patientrörlighet och ökade krav på att alla ska få vård i tid, betyder det att vi måste acceptera en utveckling där de patienter som vill, får söka vård även utanför vårt landstings gränser.

SOLLEFTEÅ SJUKHUS

Sollefteå sjukhus som under lång tid gett god vård till framförallt invånarna i Sollefteå, Kramfors och närliggande delar, visar vid ett flertal tillfällen mycket goda resultat i nationella mätningar.

Västra Initiativets avsikt är att när vi kommer in i landstinget och får en vågmästarroll, ska Sollefteå sjukhus få fortsätta **att operera tjocktarms- och bröstcancer** i framtiden samt att det blir kvar som fullvärdigt akutsjukhus. I övrigt ska sjukhuset utvecklas inom olika områden. T.ex. varför inte ett medicinskt centrum för hela Västernorrlands län? Sjukhuset ska vara ett centrum för planerad kortvårds- och ortopedisk kirurgi.

TANDVÅRD

Västra Initiativets kommer att arbeta för:

- att väntetider för nybesök hos Folktandvården ska vara högst 30 dagar.
- att tandvårdens folkhälsoarbete ska vidareutvecklas.
- att samarbetet och kunskapsutbytet mellan tandvården och sjukvården ska förbättras.

Tandvårdsstöd behövs även för vuxna. Syftet är att de som har omfattande behov av tandvård ska få sänkta kostnader samt att motivera vuxna att regelbundet besöka tandvården.

Pensionärer ska även få en sänkning av sin tandvård. Skydd mot höga kostnader ska ses över och förbättras.

Folktandvården är en i huvudsak väl fungerande verksamhet inom landstinget som ligger långt framme när det gäller kundservice, personalvård samt kostnadseffektivitet.

KOLLEKTIVTRAFIK

Utbud av kollektivtrafik ska ta mer hänsyn till när människor börjar och slutar arbetet. I glesbygden är kollektivtrafik anpassad efter skolans tider.

En fungerande kollektivtrafik är en av förutsättning för utveckling och tillväxt i vårt län. Genom en utvecklad kollektivtrafik ökar möjligheter för människor att arbeta oavsett var i länet man bor. Detta är viktigt med hänsyn till miljöpåverkan och klimatfrågan.

En bra kollektivtrafik kännetecknas av anpassad turtäthet och förbättrade möjligheter för enskilda att pendla. Det ger förutsättningarna för fler att ha ett arbete, så att man själv kan välja att bo kvar i staden och arbeta på landsbygden eller tvärtom.

Västernorrlands landsting, ska på sikt arbeta för:

- att staten tar över den lokala och länsövergripande trafiken. Landstinget ska med andra ord inte arbeta med trafikfrågor överhuvudtaget. I detta ingår även tågtrafiken.
- att Västernorrlands landsting som för tillfället svarar för en stor del av kollektivtrafiken tillsammans med kommunerna som har den lokala trafiken, bör utveckla resorna. Framst de som går över kommun- och länsgränser.
- att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättningar i högre grad än vad som sker nu med krav på att bussar har låggolv, lågentré, ramp, lift etc.

Enkelhet är en viktig faktor när det gäller att välja att resa kollektivt. Tidtabeller och biljettsystem ska vara samordnade i hela länet för att underlätta kollektivt resande.

ANSVARSFULLT MILJÖARBETE

Västernorrlands landstinget ska ha ett ambitiöst miljöprogram för perioden 2014 - 2018 när det gäller transporter, energi, läkemedelshantering, livsmedel, kemikalier samt avfall.

Huvuduppgiften för landstingets miljöarbete är:

- att läkemedelshanteringen och läkemedelsåtervinningen hanteras optimalt.
- att uppvärmning av landstingets fastigheter ska fortsätta att utvecklas och förbättras på bästa sätt.
- solenergi anslutas till lämpliga enheter. Där är Sollefteå ett bra exempel.
- att ett framgångsrikt miljöarbete är att begränsa de negativa miljöeffekterna. Miljöarbetet kommer att vara en stor utmaning för att ge ett bra resultat.

LANDSTINGET OCH KULTUREN

Landstinget ska i först hand koncentrera sig på sin kärnverksamhet *sjukvård*.

Kulturverksamhet som finansieras av landstinget ska ses över. Ett rikt och varierande kulturliv är en av grunderna för ett öppet samhälle och en tillväxtfaktor, men ska inte huvudsakligen finansieras av ett landsting.

FINANSINERING OCH ORGANISATION

Landstingets största ansvarsområde är hälso- och sjukvård. I Sverige finansieras den gemensamt via landstingsskatten och vården ska levereras efter behov. Så är grunden för den svenska sjukvården.

Ett långsiktigt ansvar för landstingets ekonomi formas genom:

- att verksamhet och organisation är tillgänglig och kostnadseffektiv samt ger högsta möjliga kvalitet.
- att landstingsskatten inte höjs under kommande mandatperiod.
- att ersättningssystemen, det vill säga hur landstinget betalar för utförd vård, måste granskas mer noggrant så att inte överdebitering sker.
- att uppföljning och kvalitetsgranskning av den landstingsfinansierade hälso- och sjukvården förbättras.

För att landstinget ska kunna ta ansvar för sin verksamhet är att förutsättningarna för en god ekonomi också innebär kostnadseffektivitet. Landstinget har idag en dålig ekonomi. Här krävs ett större ansvarstagande under den kommande mandatperiod för att undvika skattehöjningar.

Landstingets organisation måste ständigt utvecklas, så att verksamheter som bedrivs är så effektiva som möjligt. Samtidigt som ansvar och befogenheter ska vara delegerade till lägsta möjliga nivå måste det ske en långtgående samverkan för att resurserna ska kunna användas optimalt.

Att utveckla en tydlig rollfördelning mellan *uppdrag, utförande och uppföljning* av den verksamhet som landstinget finansierar, ska utgöra en väsentlig del i den verksamhet som landstinget bedriver.

ATTRAKTIV ARBETSGIVARE

Västernorrlands Landsting ska:

- vara en arbetsgivare som ser sin personal som en tillgång och resurs att slå vakt om.
- kunna konkurrera om kompetent personal utanför länsgränsen. Inte internt mellan våra sjukhus. En attraktiv arbetsgivare!
- erbjuda heltidstjänster till dem så önskar.
- fortsätta att vara fritt från diskriminering och kränkande särbehandling.
- präglas av ett tydligt ledarskap med kortast möjliga beslutsvägar.
- lyssna på personalen. Den är en viktig faktor för att vi ska kunna utvecklas tillsammans med den verksamhet vi arbetar med.

Västernorrland Landstinget har idag drygt 6800 (maj 2014) anställda och är därmed länets största arbetsgivare. En god personalpolitik innebär möjligheter till stimulans, utveckling och ansvarstagande. ***Medarbetarnas kompetens är den största tillgången i en kunskapsorganisation som landstingets.*** För att denna kraft ska kunna utnyttjas måste organisationen vara utformad så att personalens kompetens används fullt ut.

Utvecklingen går snabbt inom hälso- och sjukvården. Det ställer stora krav på ledarskap som har förmåga att entusiasmera och styra.

Ledarskapet inom sjukvården ska förstärkas på alla plan. Rekryteringen av chefer inom hälso- och sjukvården måste förbättras så att felrekryteringar inte upprepas gång på gång, med dyra kostnader som följd.

Viktigt att de anställda ska ha möjlighet till inflytande och att kunna påverka sin arbetsplats och arbetssituation. Här är ”Lean” den stora möjligheten för både arbetsgivare och arbetstagare.

Medarbetare ska ha god möjlighet till fortbildning inom sitt område. Det är inte minst viktigt för att kunna behålla och rekrytera personal. Betald utbildning, men med uppfyllda motprestationer.

Med ”Patienten i Fokus”

VÄSTRA INITIATIVET
LANDSBYGD OCH STAD SKA LEVA